

Lesarabrøv

Um maktmisbrúk

Vanlig áskoðan er, at personur, ið ikki hevur fæleika til makt, fellur til maktmisbrúk.

I politiskari umsiting kann maktmisbrúk innibera miður-prioritering av skrivaðum og óskrivaðum reglum og goðum síði í almennari umsiting, sum frá at vera hyggin í orðum og gerðum so við og við gerst harðrend og hættslig fyrri teimum, ið henda fólksins um-siting er sett at tæna og hjálpa. Her í Føroyum er í hesum sam-bandit tala um Føroya Løgting og Føroya Landsstýri sum á-vikavist eru lóggevandi og út-innandi myndugleiki.

Tá ið flest allar føroyingar (og útlendingar) við vanligum skili og skyni eru av teirri á-skoðan, at ósumulig lóggeving á tingi um almennar lániveit-ingar og almenn vøðhald við vanaaligari umsiting í lands-stýrinum er høvudsorsøkin til tindhagar trupulleikar og óloyslig vandamál, sum stýrj-andi lýða í hvørjum heimi í bý og á bygð, má niðurstøðan

verða, at tann politiska lóggev-ingin og umsitingin í longri tíð hevur verið mannað við per-sónum við tørvandi fæleika til at hava makt, og tá er tað sum sagt, at maktmisbrúk, og tað sum á donskum eitur magtfor-dreining, uppstendur.

Tað er prógvfast, at eisini lögtingsmenn og landsstýris-menn sum stjórar, nevndarfor-menn, nevndarlímur og ráð-gevarar í reiðaravirkjum og øðrum virkjum eru við í tí ó-hugnaliga landskassadreningi, sum rendi alt okkara sam-felag á húsagang, at trupul er at hómá nakran glotta framman fyrri stavn.

Og hetta drenið er flækt og villingarsamt, ja, eitt satt konglomerat: studingslán, studulslán, luxembourgslán, kurstapslán, likviditetslán, serlán I

serlán II, kreppulán, umskipað lán og so oman á kransakøkuna milliarda vøðhald frá Palleba til teir somu tordenskjoldsku sodátarnar við øllum lánunum, sum higartil hevur kostað tí føroyska skattaborgaranum umleið kr. 2.000.000.000,00 (tvær milliardir)

Sum rosinar í pylsuendan-um slapp Palleba eisini at rinda milliønaupphæddir fyrri at sleppa monnum av við dyrt keypt fiskifør í stórum tali. Hetta varð kallað upphægg-ing arstuðul.

Jú, kært barn hevur nógv nœvn.

Æðlanimar fyrst í 70-unum um at menna okkara tilveru møguleikar á hesum klettum bæði á sjógv og á landi vóru í stóran mun skilagðar, og menn við ærði vóru fýsyr at smyggeja upp erner og spýta í lógvan, men í dag má ásanast,

at politiskur darskapur forkom ti, ið var, og tí, ið skuldi koma. Alt fór fyrri bakka.

Og kortuni

«Gamla Rætt» fór ikki. Hes-in ræðandi varðin yvir føy-oyksan politikk, tá ið hann var í hæddini, fer at verða standandi í öldir.

Tað er ikki trupult at ímynda sær, hvat ið hevði hent, um tan-danski statskassin sambært lóg skuldi lutikið í hesm milli-ardatapi skattaborgaranna. Avleiðingin av tørvandi um-siting í almannamálum sigur okkum so mikið, at okkara drottning og fólkatíngið óivað høvdu rent löggingið til hús og sett landsstýrið undir eftirlit.

Moralur

Smár menn og stórt vald og amoralur er sera hættslig samanrenning, sum demo-kratíð ræðist meira enn alt annað.

Heri Mohr

Smálígt í Bar-entshavinum

Klaksvík: Føroysku trolararnir í Barentshavinum høvdu smálígan fiskiskap í seinastu viki. Trolararnir hjá Kjølbø, Skálaberg og Sundaberg fingi 20 tons í part.

–Men hetta er vanlígt hesa tíðina. Eg sita við hagtølum fyrri tey seinastu 25 árin og seinna helvt av mars og apríl eru ikki fiskimánar í Barentshavinum. Trolararnir eru nú farnir longur eystur í russiskan sjógv at royna og vit frætta aftur frá teimum mánaðagin, sigur Svend Thulesen.

justinus

Gl. Skálaberg endar møguliga í Kollafirði

Kollafjørður: Eigarnir av rækjutrolaranum Artie Vik-ing í Kollafirði hava sýnt áhuga fyrri Gamla Skálaberg, sum síðan á nýggjárinum hevur ligið á Klaksvík. Vit vita frá álitandi keldum, at Bjarni Petersen og aðrir arbeidda við at keypa trolarar, men vit hava ikki fingið tíðindini váttað frá Bjarna sjálvum. Kollfirðingar ætla at royna í altjóða sjógv eftir djúphavsfiski. Skálaberg kann ikki fara út aftur fyrri klassing fyrri 1/2-1 millión verður gjørd í trolaranum.

justinus

Sverre Midjord 60

Tað sæst nú ikki á honum – og tó, 2. apríl varð Sverre Midjord, lögtingsmaður, Tvøroyri, sextugur.

Kent navn. Øll árinu hevur hann verið nær knýttur at arbeidarørsluni og harvið javnaðarflokkinum, í víðráki sum mótburði. Býráðslimur í heim-bygðini og lögtingsmaður. Sum álitismaður í so mongum, ítróttarmaður burturav og fram um alt virkin.

Sverre hevur sitið á lög-tingi síðan 1975, sum varamaður og sum valdur tingmaður. Hann varð valdur á ting 1978-1980 og varð aftur varamaður frá 1984-88 og frá 1990 er hann valdur tingmaður. Sverre situr dag sum 1. tingskrivari, umframt er hann formaður í Arbeid-aramálanevndini og for-maður er hann fyrri lög-tingsins grannskoðarar.

I býráðnum á Tvøroyri sat Sverre frá 1966-85, 17 ár sum formaður. Síðan aftur býráðslimur frá 1988.

Sverre er eisini sjúkra-kassamaður av tí gamla slagnum, formaður í nevndini fyrri Suðuroyar Norðara Sjúkrakassa og har hevur hann verið síðan 1971.

Eitt vittfevandi áhuga-øki má sigast, og sjálvsagt hevði verið áhugalígt at greina út í lykkir, tað Sverre hevur verið uppi í

ella við til; men tað er neyvan hvønnmansføri. Men eitt nú, tá hann henda dagin avrikaði uppgávuna, sum formaður í Arbeidaramálanevnd lög-tingsins, skuldi loysa sera uruplu og hættsligu støðuna, sum fakfelagsrørslan hevði sett landið í við hót-andi verkfalli, tá var Sverre í essinum. Hann

bjargaði samfelagum undan einum ørkisleysum verkfalli og bjargaði arbeidsloysisskipanini frá syndran.

Sverre hevur nógv var vinir – og sjálvsagt eru eisini teir, ið ynskja hann, har ...

Men trúgvur hevur hann verið móti tí flokki og stevnu, sum hann alt sítt

lívi hevur verið ein partur av. Stunnur hevur hann staðið og er tað framvegis, í stríðnum fyrri at bjarga sinum samfelag bestu sømdir, hóast mangan er beiskt at skula svølgja.

Sverre er útbúgvin at halda pennin í hondini, tó, hann er eingin einoygdur maður. Var á posthúsinum á Tvøroyri frá 50-69 og á Gjaldstovuni síðani, har hann mestu tíðina hevur verið stovnsleiðari.

Ótta sæst Sverre á ferð, tá er tað ofta í orðum fyrri borðennisitrottina. Hann sveiggjar ketsjaranum máttliga sum ein annar kinesari.

Ungdómurin hevur havt eitt brennandi hjarta í Sverra, borðennisitrottini og ÍSF hevur hann verið góður – og í dag er hann á borðennisferð í Fugla-firði við unglingum av Tvøroyri. At Sverre er stjórnlímur í ÍSF og hevur sitið har frá 62-65 og síðan 1973, eigur at verða nevnt.

Slagið plagar hann at taka til. Fimur er hann, serliga tá víðurskiptini á heimavølli skulu verjast, tungband hevur hann ikki.

Sverre – framhaldandi góðan byr og gott treysti til dagsins strev!

I.

Sama upphav Annað er mistulking

At javnaðarrørslan og fakfelagsrørslan her á landi eru sprotin av sama upphavi. Um vit vilja tað ella ikki, so er tað ein og sami maðurin, sum er slóðbróttarin fyrri báðum tveimum – við somu hugsjón.

Maðurin var Jóan Petur Davidsen sáli, stovn-ari av Havnar Arbeids-mannafelag, og fyrsti formaður felagsins í 1916.

Johan P. Davidsen fór á heilt ungum árum til Danmarkar at nema sær útbúgving sum bakari.

Javnaðarrørslan, sum tá rættuliga kom fyrri seg í norðurlondum, ávirk-aði henda unga mannin so nógv, at heimaftur-komin úr Danmark fór hann undir, fyrst at stovna Havnar Arbeids-mannafelag. Hetta var sera illa dánt av hansara arbeidsgevara. Ja, so illa dánt, at Jóan Petur fekk valið antin at gevast við at seta fakfelagið á stovn

– ella at fara til hús. Hann bleiv tí arbeids-leysur, tí hann valdi at leggja rygg til fakfelags-rørsluna, fyrri síðan at fara ndir at stovna javnaðarrørsluna her á landi. Í hetta arbeidi legði hann alla sína megi og fekk saman við øðrum stovns-sett Javnaðarflokkin.

Hann varð valdur á lögting fyrri Sandoyar valdømi í 1936, og vardi hann javnaðarhugsjón sína fyrri frælsi – javnað – brøðralag fyrri allar landsmenn sínar fram til 1970.

Landsstýrismaður var hann í fyrsta landsstýr-inum her á landi, frá 1948-50.

Tað er ikki skilagott, at javnaðarflokkin í dag ikki víðurkennir sær sitt ættarband, stevnung og ta hugsjón, sum grund-sjónarmið floksins byggja á.

Vinarliga

K. V.